
Univerzitám chybí zahraniční učitelé

Univerzitám chybí zahraniční učitelé

LIDOVÉ NOVINY

5.4.2012 Lidové noviny Strana 5 Domov, autor: BARBORA ŘÍHOVÁ

Přilákat na české vysoké školy zahraniční akademiky není snadné a Česko zatím spíše tápe, jak na to. Schází peníze i lepší podmínky.

PRAHA Devadesát milionů pro pětadvacet zahraničních doktorandů získala z evropských fondů Západočeská univerzita v Plzni.

„Vytvoříme tu místa pro mladé vědecké pracovníky z celého světa,“ nastínil LN prorektor pro strategii a rozvoj František Ježek. Na škole budou pracovat tři roky v různých vědeckých týmech.

Příklad toho, že peníze získat lze. Jinak to ale v českých podmínkách stále drhne. „Vysoké školství je slabě internacionalizováno. Je tu řada negativ,“ upozorňuje Ježek.

Je například neobvyklé, aby se vedoucím katedry stal odborník ze zahraničí. „Posty jsou takzvaně vysezené. Na škole nejdříve studujete, pak pracujete, pak pracoviště vedete a pak zemřete,“ popisuje plzeňský prorektor.

Na Západočeské univerzitě působí nyní deset zahraničních akademiků, Masarykova univerzita se chlubí 112, ale chtěla by přilákat podstatně více. Z výroční zprávy největší Univerzity Karlovy lze vyčíst, že jich v roce 2010 měli přes dvě stě.

„Najít špičkové lidi ze zahraničí, kteří by sem byli ochotni jet a žít tady, je těžké. Nejde jen o peníze. Spočívá to i ve schopnosti zajistit tu třeba podmínky pro rodinu,“ řekl LN člen vládního poradního sboru NERV Daniel Můnich. „Navíc tu chybí politika přitahování mozků ze zahraničí. Máme jen tu zoufalou imigrační politiku, která nakládá s každým stejně. Stejně ostudně s dělníky z Ukrajiny i se špičkovými manažery a akademiky,“ zdůraznil Můnich. Zjednodušit a zkrátit by se měl například proces získávání dlouhodobého a trvalého pobytu včetně manželky a dětí či zajistit výuku češtiny.

Přilákat na české univerzity posily ze zahraničí si vytyčil jako svou prioritu exministr školství Josef Dobeš (VV). Jeho úřad loni připravil program Excelence. Rozběhnout se měl letos. Mezi vybrané vysoké školy s obory, které ve srovnání vysoko vyčnívají nad ostatními, se měla rozdělit miliarda. Tak by se vytvořil prostor pro získání financí na zahraniční experty. Vláda nakonec peníze neuvolnila, resort ale doufá, že peníze sežene. „Excelence je krok správným směrem k tomu, aby se vysoké školství stalo více konkurenceschopným,“ řekl Adam Krčál z ministerstva školství.

To souvisí s další vizí resortu -z některých škol by se měly stát vědecké instituce, jiné by byly prakticky zaměřené a vycházeli by z nich absolventi s titulem Bc. „S pojmem excelence je nutné zacházet obezřetně. Zahraniční zkušenosti ukazují, že často vede k vícekolejnému vzdělávání - stát koncentruje velké prostředky několika málo institucím a méně dává do většinového zbytku,“ upozornil prorektor UK Stanislav Štech. Podle něho tak vzniká tzv. Matoušův efekt - tomu, kdo má, bude dáno ještě víc, a ten, kdo nemá, bude mít ještě méně.

***

Jedním z chystaných výstupů reformy vysokých škol, do které se pustil bývalý ministr Josef Dobeš, má být i změna jejich struktury. Nově by se z několika málo univerzit (mluvilo se o pěti) měla stát tzv. centra excelence, tedy špičky ve výzkumu. Na druhé straně spektra by byly prakticky zaměřené školy, kde by studenti získávali titul Bc. S nastíněnou diverzifikací vysokých škol souvisí i změna financování, kdy školy od letoška získávají peníze nikoli jen podle počtu

přijatých uchazečů, ale i podle kvality. Plánovaná změna struktury vysokých škol je podporována různými projekty. Například z evropských fondů mohou školy čerpat peníze na rozvoj bádání. Ministr Dobeš zdůrazňoval i to, že by na českých vysokých školách měli začít ve větší míře působit zahraniční akademici. Také chtěl, aby se vraceli Češi, kteří získali titul v zahraničí.